

JANUARY
a
DESET

Čísic
DVERÍ

ALIX E. HARROWOVÁ

January a Deset tisíc dveří

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.coo boo.cz
www.albatrosmedia.cz

COO
BOO

Alix E. Harrowová
January a Deset tisíc dveří – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

JANUARY
a
DESET
TISÍC
DVEŘÍ

ALIX E. HARROWOVÁ

JANUARY
a
DESET
TISÍC
DVEŘÍ

COO
BOO

Nickovi, který je mi druhem i kompasem

Modré Dveře

Když mi bylo sedm, našla jsem dveře. Asi bych to slovo měla psát s velkým písmenem, abyste pochopili, že nemám na mysli žádné zahradní nebo obyčejné dveře, které vedou spolehlivě do bíle dlážděné kuchyně nebo šatní skříně.

Když mi bylo sedm, našla jsem Dveře. No podívejte – jak teď to slovo na papíře hrdě vyniká, břicho velkého D jako černá klenba vedoucí do bílé nicoty. Představuji si, že když to slovo vidíte, z jeho povědomosti vám na krku vstávají vlasy. O mně nevíte zhola nic; nevidíte mě, jak sedím u stolu ze žlutého dřeva, nevidíte, jak slaný vítr obrací stránky jako čtenář hledající záložku. Nevidíte jizvy, které se mi kroucí a proplétají na kůži. Dokonce

neznáte ani moje jméno (je to January Scallerová, takže teď už o mně jednu maličkost víte a asi jsem svoje tvrzení právě vyvrátila).

Ale víte, co znamená, když vidíte slovo *Dveře*. Možná jste dokonce sami nějaké viděli, pootevřené a tlející ve starobylém kostele nebo leskle naolejované v cihlové zdi. Možná, jestli patříte k těm blouznivým bytostem, kterým se nohy rozebíhají na neočekávaná místa, jste dokonce nějakými prošli a ocitli se na místě vskutku neočekávaném.

Nebo jste možná za celý život žádné Dveře ani nezahlédli. Není jich už tolik, jako bývalo.

Ale i tak o Dveřích víte, že ano? Protože existuje deset tisíc příběhů o deseti tisících Dveřích a známe je stejně dobře jako svoje vlastní jména. Vedou do Říše víl, do Valhally, Atlantidy a Lemurie, do Nebe a Pekla, vedou všemi směry, které vám nikdy neukáže kompas, vedou *jinam*. Můj otec – který je opravdový učenec, a ne jenom mladá dáma s plnicím perem a několika věcmi, které chce říct – to vyjádřil mnohem lépe: „Pokud k příběhům přistupujeme jako k archeologickým nalezištím a pečlivě oprašujeme jejich vrstvy, zjistíme, že na nějaké úrovni vždycky bývají dveře. Dělicí body mezi *tady* a *tam*, námi a jimi, obyčejností a magií. A právě když se dveře otevírají, když dochází k proudění mezi světy, rodí se příběhy.“

Nikdy nepsal dveře s velkým písmenem. Možná učenici nepoužívají velká písmena jenom kvůli tvarům, které vytvářejí na stránkách.

Bylo léto roku 1901, i když tehdy pro mě poslušnost čtyř číslic na papíře moc neznamenala. Teď ten rok

vnímám jako oslnivý a namyšlený, zářící pozlátkem příslibů nového století. Setřásl všechnu tu špinu a chaos devatenáctého století – všechny války, revoluce a nejistotu, všechny bolesti imperiálního růstu – a zůstal jenom mír a prosperita, kam se podíváte. Pan J. P. Morgan se nedávno stal nejbohatším mužem v historii lidstva, královna Viktorie konečně zemřela a předala svou říši královsky vyhlížejícímu synovi, povstání vzpurných boxerů v Číně bylo potlačeno a Kuba se ocitla bezpečně pod civilizovaným křídlem Ameriky. Světu vládl rozum a racionalita a nebylo v něm místo pro magii nebo záhady.

Nebylo v něm místo, jak se ukázalo, ani pro holčičky, které se toulají kamsi za okraj mapy a říkají pravdu o těch šílených, nepředstavitelných věcech, které tam nalézají.

Našla jsem je na křivém západním okraji Kentucky, právě tam, kde si stát smáčí prst u nohy v Mississippi. Na místě, kde byste rozhodně nečekali cokoli záhadného nebo aspoň trochu zajímavého: jednotvárném a zarostle vypadajícím, obývaném jednotvárnými a zarostle vypadajícími lidmi. Slunce tam pálí dvakrát tolik a svítí třikrát víc než ve zbytku země, dokonce i na samém konci srpna, a všechno je navlhle a lepkavé jako špinavý mýdlový povlak, který vám zůstane na kůži, když jdete do vany jako poslední.

Ale Dveře, stejně jako podezřelí v laciných detektivkách, jsou často někde, kde byste je vůbec nečekali.

V Kentucky jsem vlastně byla jenom proto, že mě pan Locke vzal s sebou na jednu ze svých obchodních cest. Řekl mi, že to je „velká odměna“ a „příležitost

vidět, jak se to dělá“, ale ve skutečnosti to bylo jenom kvůli tomu, že ze mě chůvu popadala hysterie a za poslední měsíc nejmíň čtyřikrát vyhrožovala, že odejde. Bylo se mnou tehdy těžké porízení.

Anebo to možná bylo proto, že se mě pan Locke snažil rozveselit. Týden předtím mi přišel pohled od otce. Obrázek dívky tmavší pleti se špičatým zlatým kloboukem a otráveným výrazem, s nápisem *AUTENTICKÝ BARMSKÝ ODĚV*. Na zadní straně stály tři úhledné řádky napsané hnědým inkoustem: *Prodloužil jsem si pobyt, vrátím se v říjnu. Myslím na tebe. JS*. Pan Locke se mi podíval přes rameno, přečetl si je a poplácal mě rozpačtě po ruce, jako by mi chtěl říct: bradu vzhůru, děvče.

O týden později jsem seděla nacpaná v sametem polstrovaném, dřevem obloženém a rakev připomínajícím Pullmanově lůžkovém voze a četla jsem si *Tuláky v džungli*, zatímco pan Locke listoval obchodní přílohou *Times* a pan Stirling zíral do prostoru s profesionálně prázdným výrazem komorníka.

Pana Locka bych měla představit patřičně – nelíbilo by se mu, kdyby se připletl do příběhu jenom takhle mimochodem. Dovolte mi představit pana Williama Cornelia Locka, od nuly vypracovaného ne tak docela miliardáře, ředitele společnosti W. C. Locke & spol., majitele celých tří velkolepých sídel podél východního pobřeží, zastávce ctností Řádu a Patřičnosti (určitě by tahle slova rád viděl s velkými písmeny – vidíte to *P*, jak stojí jako žena s rukou v bok?) a předsedu Archeologické společnosti Nové Anglie, jakéhosi společenského klubu pro bohaté a mocné muže, kteří se zároveň amatérsky věnují

sběratelství. Říkám „amatérsky“ jen proto, že mezi motivými muži je módní o svých vášních mluvit takovým přezíravým způsobem, s lehkým mávnutím prstů, jako kdyby přiznání k jakékoli profesi mimo vydělávání peněz mohlo poskvřnit jejich reputaci.

Popravdě jsem Locka někdy podezírala, že všechno to vydělávání mu slouží jenom k financování jeho sběratelského koníčku. Jeho dům ve Vermontu – ten, v němž jsme ve skutečnosti bydleli, na rozdíl od těch dvou ostatních, nedotčených staveb určených především k tomu, aby dával světu najevo vlastní důležitost – byl rozlehlý muzejní komplex naplněný k prasknutí, takže se zdálo, že je postavený z artefaktů samotných, a ne z kamene a malty. V jeho uspořádání moc systému nebylo: vápencové sošky kyprých žen stály vedle indonéských krajkově vyřezávaných stínítek a obsidiánové hroty šípů sdílely skleněnou vitrínu s vypreparovanou paží japonského vojáka z období Edo (nesnášela jsem ji, ale nemohla jsem na ni přestat zírat a představovat si, jak asi vypadala živá a osvalená a co by si asi její majitel pomyslel o tom, že se na ni dívá nějaká holčička v Americe a nezná ani jeho jméno).

Můj otec byl jeden z terénních zástupců pana Locka, najatý v době, kdy jsem nebyla nic než uzlíček velikosti lilku zabalený ve starém cestovním plášti. „Tvoje matka právě zemřela, víš, hodně smutný případ,“ říkával mi s oblibou pan Locke, „a zůstal tady tvůj otec – takový divně barevný chlap, vypadal jako strašák s tím, panebože, *tetováním* po celých rukou –, uprostřed ničeho a s nemluvnětem. Tak jsem si řekl: Corneliie, tohle je člověk, který potřebuje trochu tvouj pomoci!“

Otec byl zaměstnaný ještě před soumrakem. A teď bloudí po světě, sbírá předměty „obzvláštní a výjimečné hodnoty“ a posílá je poštou panu Lockovi, aby si je mohl uložit do vitrín s mosaznými cedulkami a křičet na mě, když na ně sahám, hraju si s nimi nebo kradu aztécké mince a stavím z nich scény z *Ostrova pokladů*. A já trčím ve svém šedém pokojíčku v Lockově domě, doháním k šílenství chůvy, které Locke najímá, aby mě civilizovaly, a čekám, až se otec vrátí domů.

V sedmi letech jsem za sebou měla mnohem víc času stráveného s Lockem než se svým vlastním otcem, a nakolik je možné milovat někoho, komu je tak přirozeně pohodlné nosit oblek s vestičkou, natolik jsem ho milovala.

Jak měl ve zvyku, Locke si pronajal pokoje v tom nejlepším dostupném zařízení – v Kentucky to znamenalo rozlehlý hotel z borového dřeva hned na břehu Mississippi, zjevně postavený někým, kdo si chtěl otevřít luxusní hotel, aniž by kdy nějaký viděl naživo. Byly tam pastelově pruhované tapety a elektrické lustry, ale z podlahových prken stoupal kyselý pach rybiny.

Pan Locke prošel kolem hoteliéra s mávnutím ruky, jako by odháněl mouchu, řekl mu: „Dohlídněte na to děvče, to budete zlatý,“ a nahrnul se do haly s panem Stirlingem v patách, jako by to byl pes v lidském těle. Locke pozdravil muže s motýlkem čekajícího na jedné z květovaných pohovek. „Pane guvernére Dockery, je mi potěšením! Ujišťuji vás, že jsem si vaši poslední zprávu přečetl s nejvyšší pozorností – a jak se vám daří s vaší sbírkou lebek?“

Aha. Tak proto jsme sem jeli: pan Locke hodlal strávit večer pitím, kouřením doutníků a chvástáním s jedním

z kolegů ze své Archeologické společnosti. Každý rok v létě měli schůzi společnosti v Lockově domě – okázalý večírek následovaný nějakým nudným zasedáním pouze pro členy, jehož jsme se ani já, ani můj otec nesměli účastnit –, ale někteří skuteční nadšenci nedokázali celý rok vydržet a vyhledávali jeden druhého, kdykoli se naskytla příležitost.

Hoteliér mi věnoval ten nucený, zpanikařený úsměv bezdětného dospělého, a já se na něj usmála s vyceněnými zuby. „Jdu ven,“ oznámila jsem mu sebevědomě. Úsměv mu trochu ztvrdl a nejistě zamrkal. Vždycky jsem v lidech vzbuzovala nejistotu: kůži mám měděně načervenalou, jako bych byla celá posypaná cedrovými pilinami, ale oči mám kulaté a světlé a na sobě drahé šaty. Rozmazlený miláček, nebo malá služka? Měl by mi ten nebohý hoteliér servírovat čaj, nebo mě poslat pracovat do kuchyně s děvečkami? Pan Locke o mně říkal, že jsem „takové něco mezi“.

Převrhla jsem vázu s květinami, vyhrkla neupřímně „ach *bože*“ a prosmýkla se pryč, zatímco hoteliér nadával a pokoušel se vytrít rozlitou vodu svým kabátem. Utekla jsem ven ze dveří (vidíte, jak se to slovo vetře i do těch nejobyčejnějších příběhů? Někdy mám pocit, že dveře číhají v záhybech každé věty, s tečkami místo klik a slovesy místo pantů).

Ulice nebyly nic než sluncem vypálené pruhy křižující jeden druhý, dokud nedoběhly do bahnitého koryta řeky, ale obyvatelé Ninley v Kentucky měli zjevně sklon se po nich promenádovat, jako by to byly opravdové velkoměstské třídy. Zírali a mumlali, když mě viděli procházet.

Bloumající dokař na mě ukázal a dloubl do svého společníka. „Malá Čikasavka, na to vezmi jed.“ Ten druhý zakroutil hlavou, poukázal na svoji rozsáhlou osobní zkušenost s indiánkami a nadhodil: „Možná ze Západních Indií. Nebo míšenka.“

Pokračovala jsem v chůzi. Lidi takhle hádali pořad, označovali mě jako to nebo tamto, ale pan Locke mě ujišťovali, že se jeden jako druhý mýlí. „Naprostojedinečný exemplář,“ říkával o mně. Jednou jsem se ho poté, co jsem zaslechla poznámku nějaké služky, zeptala, jestli jsem barevná, a on vyprskl. „Máš zvláštní barvu, to možná ano, ale stěží jsi *barevná*.“ Nevěděla jsem vlastně, co to pro člověka znamená, jestli je nebo není barevný, ale kvůli tomu, jak to vyslovil, jsem byla ráda, že nejsem.

Spekulace byly ještě horší, když se mnou byl můj otec. Má tmavší kůži než já, sytě skořicově temnou, a oči tak černé, že i bělmo má protkané hnědě. A když k tomu připočtete ta tetování – inkoustové spirály vinoucí se po obou zápěstích – a ošoupaný kabát, brýle a prapodivný přízvuk a – no, zkrátka lidi zírají.

I tak jsem si přála, aby tu byl se mnou.

Byla jsem tak zaujatá kráčením bez ohlížení na všechny ty bílé tváře, až jsem do někoho vrazila. „Pardon, madam, ne...“ Shlížela na mě stará žena, shrbená a vráscitá jako vybledlý vlašský ořech. Byl to zkušený babičkovský pohled určený právě dětem, které se hýbou moc rychle a vrážejí do ní. „Pardon,“ zopakovala jsem.

Neodpověděla, ale něco se v jejích očích pohnulo, jako kdyby se tam otevřela propast. Pusa jí zůstala otevřená a světlé, téměř průhledné oči vykulené. „Kdo –

proboha kdo k čertu jsi?“ zasyčela na mě. Lidi asi nemají moc rádi něco mezi.

Měla jsem se rozběhnout zpátky do toho rybinou páchnoucího hotelu a schovat se do bezpečného, majetného stínu pana Locka, kam by na mě nikdo z těch hrozných lidí nemohl – to by byla vhodná reakce. Jenomže, jak si často stěžoval pan Locke, já jsem se někdy chovala nevhodně, umíněně a troufale (tohle slovo jsem podle společnosti, ve které se vyskytovalo, považovala za nelichotivé). A tak jsem utekla pryč.

Běžela jsem tak dlouho, až se mi hubeňoučké nohy roztráslly a cítila jsem jemné švy svých šatů, jak jsem popadala dech. Běžela jsem tak dlouho, až se ulice proměnila v klikatou pěšinu a domy za mnou spolykaly vistárie a zimolezy. Běžela jsem a snažila se nemyslet na oči té ženy, upřené na můj obličej, ani na to, jaké potíže mě kvůli tomu zmizení čekají.

Nohy se mi zastavily až v okamžiku, kdy si uvědomily, že štěrky pod nimi se proměnil v povadlou trávu. Ocitla jsem se na opuštěném zarostlém poli pod nebem tak modrým, že mi připomnělo dlaždice, které otec přivezl z Persie: majestátní, všeobjímající modř, do které by se člověk mohl propadnout. Pod ní se vlnily vysoké prorezavělé traviny a k jejím výšinám se pnulo několik roztroušených cedrů.

Něco na téhle scenerii – plná vůně suchých cedrů na slunci, rozhoupaná tráva proti obloze jako plížící se oranžovo-modrá tygřice – ve mně vyvolávalo touhu stočit se do klubíčka mezi stébly jako srnčička čekající na matku. Brouzdala jsem se dál, kličkovala a prsty přelétala po osinách divokých klasů.

Málem jsem si těch Dveří ani nevšimla. Všechny Dveře jsou takové, poloskryté někde bokem, dokud se na ně člověk nepodívá přesně pod tím správným úhlem.

Tyhle nebyly nic víc než stará dřevěná zárubeň připomínající domeček z karet. Jen rezavé skvrny zůstaly v místech, kde se rozpustily panty a hřebíky, a ze samotných dveří zbylo pouze pár vzdorujících prken. Pořád se jich držela popraskaná barva, stejně blankytně modrá jako obloha.

Tehdy jsem samozřejmě o Dveřích nic netušila a nevěřila bych vám, ani kdybyste mi předložili komentovanou třísvazkovou sbírku výpovědí očitých svědků. Ale když jsem uviděla tyhle polorozpadlé modré dveře stát tak osamoceně na louce, přála jsem si, aby vedly někam jinam. Někam mimo Ninley v Kentucky, na nějaké nové, neznámé místo tak rozlehlé, že bych nikdy nedošla na konec.

Položila jsem na modrý nátěr dlaň. Panty zavrzaly přesně jako dveře strašidelných domů ve všech mých časopisech a dobrodružných knihách. Srdce mi zabušilo do žeber a nějaký naivní koutek mé duše zadržoval dech v očekávání něčeho magického.

Na druhé straně Dveří samozřejmě nic nebylo – jenom kobaltové a skořicové odstíny mého vlastního světa, oblohy a louky. A – Bůh ví proč – pohled na ně mi trhal srdce. Sedla jsem si v těch krásných lněných šatech na zem a rozbředla se nad tou ztrátou. Co jsem vlastně čekala? Nějakou kouzelnou bránu, na jaké každou chvíli narážely děti v mých knihách?

Kdyby tu byl Samuel, aspoň bychom si na to mohli hrát. Samuel Zappia byl můj jediný nesmyslný kamarád: tmavooký kluk s vážnou závislostí na dobrodruž-

ných časopisech a nepřítomným pohledem námořníka zahleděného za obzor. Navštěvoval Lockovo sídlo dvakrát týdně v červeném povozu s nápisem *ZAPPIOVY RODINNÉ POTRAVINY, S. R. O.* vyvedeným zlatými kudrlinkatými písmeny a obvykle mi mezi cibulemi a moukou dokázal propašovat nejnovější vydání *Týdenní flotily příběhů* nebo *Půlcentových podivuhodností*. O víkendech utíkal z rodinného obchodu a hrál se mnou u jezera propracované hry na duchy a draky. Jeho máma mu říkala *Sognatore*, což podle něj v italštině znamená nezvedený kluk, který láme matce srdce, jak pořád jenom sní.

Jenomže Samuel se mnou ten den na louce nebyl. A tak jsem místo toho vytáhla svůj kapesní deníček a napsala si příběh sama.

Když mi bylo sedm, tenhle deníček byl mým nejcennějším majetkem, i když právně vzato byla otázka, jestli mi vlastně patřil. Nekoupila jsem si ho ani mi ho nikdo nedaroval – našla jsem ho. Krátce před svými sedmými narozeninami jsem si hrála ve Faraonově sálu, otevírala a zavírala urny a zkoušela si šperky, a přitom jsem narazila na pěknou modrou truhlu (*skříňka s klenutým víkem, slonovina, eben, modrý fajáns, Egypt; původně ve dvojici*). A na dně té truhly ležel tenhle deník: vázaný v kůži barvy připáleného másla, se smetanovými stránkami, prázdnými a lákavými jako čerstvý sníh.

Zdálo se mi pravděpodobné, že ho tam pro mě nechal pan Locke jako tajný dárek, který mi při své nevrlosti nedokázal předat osobně, a tak jsem si ho vzala bez zaváhání. Psala jsem si do něj vždycky, když se cítila osamělá nebo ztracená, anebo když byl otec pryč, pan Locke zaneprázdněný a chuva příšerná. Psala jsem hodně.

Nejvíc jsem psávala příběhy podle těch, které jsem si přečetla v Samuelových vydáních *Flotily*, o odvážných chlapcích se světlými vlasy a jmény jako Jack, Dick a Buddy. Strávila jsem spoustu času vymýšlením hrůzostrašných názvů a jejich zapisováním obzvlášť rozmáchlými písmeny („Záhada kostlivcova klíče“, „Společnost zlaté dýky“, „Létající sirota“), aniž bych se jakkoli zabývala dějem. To odpoledne, kdy jsem seděla na opuštěné louce vedle Dveří, které nikam nevedly, jsem chtěla napsat jiný příběh. Pravdivý, do kterého bych se mohla schovat, kdybych mu jen dokázala dost věřit.

Byla nebyla jedna odvážná a troufalá dívka, která našla Dveře. Byly to kouzelné Dveře, proto měly velké D. Otevřela ty Dveře.

Na vteřinu – protažený výsek času, který začal s kružnicí O na začátku poslední věty a skončil, když moje tužka udělala poslední tah kolem tečky – jsem tomu uvěřila. Ne takovým tím polovičatým způsobem, kterým děti věří na Santu Clause nebo víly, ale do morku kostí, tak jako věříte na gravitaci nebo déšť.

Něco se v tu chvíli ve světě pohnulo. Víím, že je to popis na hovno, promiňte mi moje nekultivované vyjádření, ale nevím, jak jinak to říct. Bylo to jako zemětřesení, které neotřese ani jediným stéblem trávy, jako zatmění, které nevrhne ani kousek stínu, obrovská, ale neviditelná proměna. O list deníku zavadil nenadálý váněk. Voněl po soli, teplém kamení a spoustě vzdálených věcí, které nepatřily na zarostlé pole u Mississippi.

Strčila jsem si deník zpátky do sukní a vstala. Nohy se mi klepaly jako osiky ve větru, třásly se vyčerpáním, ale nevšímala jsem si jich, protože ty Dveře jako by šeptaly

jemným, cvakavým jazykem trouchnivého dřeva a oloupané barvy. Znovu jsem k nim natáhla ruku, zaváhala a pak...

Otevřela jsem je a vkročila dovnitř.

Nebyla jsem vůbec nikde. Do uší se mi tlačila ozvěna meziprostoru, jako kdybych doplavala ke dnu obrovského jezera. Natažená ruka mi zmizela v prázdnotě a bota se zhoupla do nekončícího oblouku.

Teď tomu něčemu mezi říkám práh, protože jako prkno odděluje dvě prázdnoty. Prahy jsou nebezpečná místa, ani tady, ani tam, a když přes takový práh jdete, je to jako vykročit z útesu v naivní víře, že vám při pádu dolů narostou křídla. Nesmíte zaváhat, nesmíte zapochybovat. Nesmíte se něčeho mezi bát.

Moje noha dopadla na zem na druhé straně. Vůni cedru a slunce mi v puse vystřídal chuť mědi. Otevřela jsem oči.

Byla jsem ve světě stvořeném ze slané vody a kamene. Stála jsem na vysokém útesu obklopeném ze všech stran nekonečným stříbrným mořem. Hluboko pode mnou, obklopené křivkou pobřeží jako oblázek v dlani, leželo město.

Aspoň mi připadalo, že je to město. Chyběly mu všechny obvyklé znaky: v ulicích nekodrcaly a nelomozily po vozy, nad ním se nevznášel oblak uhelného dýmu. Místo toho tu stály domy z vápněného kamene uspořádané do úhledných spirál, s otevřenými okny jako černýma očima. Z davu vystrkovalo hlavy několik věží a stěžně malých plachetnic vytvářely podél pobřeží hustý lesík.

Znovu jsem se rozbřečela. Bez teatrálnosti, jen tak – jako kdyby tu bylo něco, co hrozně chci a nemůžu mít.

Jako se to někdy stávalo mému otci, když si myslel, že ho nikdo nevidí.

„January! *January!*“ Moje jméno znělo, jako by vycházelo z levného gramofonu několik mil daleko, ale poznávala jsem hlas pana Locka přicházející s ozvěnou zpoza Dveří. Netušila jsem, jak mě našel, ale bylo mi jasné, že mám průšvih.

Ani vám nemůžu vypovědět, jak moc se mi nechtělo zpátky. Jak silně moře vonělo přísliby, jak stočené uličky města pode mnou připomínaly písmo. Kdyby to nebyl pan Locke, kdo mě volal – člověk, který mě nechával jezdit nóbl vlaky a kupoval mi hezké plátěné šaty, který mě poplácával po ruce, když mě zklamal otec, a nechával mě nacházet kapesní deníčky –, možná bych tam zůstala.

Ale takhle jsem se otočila zpátky ke Dveřím. Z téhle strany vypadaly jinak, jako propadlý oblouk ze zvětralého čediče, který se nezmohl ani na pár prken, která by sloužila jako dveře. Místo toho v průchodu vlál šedý závěs. Odhrnula jsem ho stranou.

Těsně než jsem vykročila, zablesklo se mi u nohou něco stříbrného: v hlíně ležela napůl zapadlá kulatá mince s několika vyraženými slovy v cizím jazyce a portrétem ženy s korunou na hlavě. Hřála mě v dlani. Strčila jsem si ji do kapsy u šatů.

Tentokrát jsem prošla přes práh, jako by to byl jenom prchavý stín ptačího křídla. Znovu jsem ucítila suchou trávu a slunce.

„Janua... aha, tady jsi.“ Pan Locke tu stál v košili a vestě, trochu funěl a knír měl naježený jako ocas uražené kočky. „Kde jsi byla? Málem jsem si tu vykřičel hlasiv-

ky, musel jsem přerušit setkání s Alexanderem – co je tohle?“ Pohled měl upřený na modré Dveře a protáhl celý obličej.

„Nic, pane.“

Kmitl očima od Dveří ke mně a zabodl je do mých jako ledové ostny. „January. Řekni mi, co jsi tady dělala.“

Měla jsem zalhat. Ušetřilo by mi to tolik zármutku. Jenomže to nebylo tak lehké: když se na vás pan Locke zadívá tím svým pohledem, očima bledýma jako měsíc, většinou nakonec uděláte přesně to, co po vás chce. Mám takové tušení, že právě proto je společnost W. C. Locke & spol. tak výdělečná.

Polkla jsem. „Jenom – jen jsem si hrála a prošla jsem tady těmi dveřmi, no, a ony vedou někam jinam. Bylo tam bílé město u moře.“ Kdybych byla starší, možná bych řekla: *Vonělo to tam po soli, stáří a dobrodružství. Vonělo to jako jiný svět a já se tam chci teď hned vrátit a procházet se těmi cizími ulicemi.* Místo toho jsem dodala stručně: „Líbilo se mi to.“

„Řekni mi pravdu.“ Očima mě tlačil do země.

„Říkám pravdu, přísahám!“

Zíral na mě ještě chvíli. Sledovala jsem, jak zatíná a povoluje svaly u čelisti. „A kde se tu ty dveře vzaly? Ty jsi – postavila jsi je? Poskládala tady z toho harampádí?“ Mávl rukou a já si všimla zarostlé hromady trouchnivého dříví za Dveřmi, rozházených kostí zbořeného domu.

„Ne, pane. Prostě jsem je tu našla. A napsala jsem o nich příběh.“

„Příběh?“ Viděla jsem, jak ho každé zakopnutí a podivný zvrat v našem rozhovoru rozčiluje. Chtěl mít každou konverzaci pod kontrolou.

Zašátřala jsem po svém deníku a strčila jsem mu ho do ruky. „Podívejte se sem, vidíte? Napsala jsem tenhle krátký příběh a ty dveře pak byly, byly tak nějak otevřené. Je to pravda, přísahám, že je to pravda.“

Přelétl po stránce očima mnohem víckrát, než bylo potřeba k přečtení příběhu o třech větách. Pak z kapsy kabátu vytáhl pahýl doutníku, zapálil si a bafal, až se konec rozžhavlil jako žhnoucí oranžové dračí oko.

Povzdechl si tak, jak to dělával, když musel svým investorům oznámit špatné zprávy, a sklapl můj deník. „Takové potřeštěné nesmysly, January. Kolikrát už jsem se ti to pokoušel vymluvit z hlavy?“

Přejel palcem po obálce deníku a rozvázně, skoro až smutně ho odhodil na hromadu polámaného dříví za sebou.

„Ne! Nemůžete...“

„Mrzí mě to, January. Opravdu.“ Podíval se mi do očí a pohnul rukou, jako by se ke mně chtěl natáhnout a rozmyslel si to. „Ale tohle se zkrátka udělat musí, pro tvoje vlastní dobro. Budu tě očekávat u večere.“

Chtěla jsem mu vzdorovat. Hádat se, vytáhnout deník z harampádí – ale nedokázala jsem to.

Místo toho jsem se rozběhla pryč. Zpátky přes pole, zpátky po klikatých prašných cestách, zpátky do nakyslého pachu hotelové haly.

A tak samotný začátek mého příběhu ukazuje hubenou holčičku na útěku hned dvakrát během několika hodin. Ne zrovna hrdinské uvedení na scénu, že? Jenomže – když jste takové něco mezi bez rodiny a bez peněz, když nemáte nic než svoje dvě nohy a stříbrnou minci – někdy je útěk to jediné, co vám zbývá.

Ostatně kdybych neměla sklon utíkat, nikdy bych ne-našla ty modré Dveře. A nebylo by vůbec jaký příběh vyprávět.

Bázeň před Bohem a panem Lockem mě udržela zticha ten večer i celý další den. Bedlivě mě hlídal pan Stirling a nervózní hoteliér, který mě naháněl, jako bych byla nějaké cenné, ale nebezpečné zvíře v zoo. Chvíli jsem se bavila tím, že jsem třískala do kláves klavíru a dívala se, jak sebou pokaždé cukne, ale nakonec mě odvedli do mého pokoje a poslali mě spát.

Okno bylo nízko a já jsem vylezla ven a kradla se uličkou pryč, ještě než slunce stačilo úplně zapadnout. Cesta byla posetá stíny připomínajícími mělké černé louže, a když jsem došla k louce, horkým závojem kouře a tabáku nad Ninley prosvítaly hvězdy. Klopýtala jsem travou, mhouřila oči do tmy a hledala ten tvar domečku z karet.

Modré Dveře tam nebyly.

Místo nich jsem v trávě našla kostrbatý černý kruh. Z mých Dveří nezůstalo nic než popel a oharky. Mezi nimi ležel zkroucený a zčernalý deník. Nechala jsem ho tam.

Když jsem se došourala zpátky do omšelého a ne zrovna luxusního hotelu, nebe bylo černé jako uhel a moje podkolenky celé flekaté. Pan Locke seděl v mastném oblaku modrého dýmu v hale. Před sebou měl rozložené papíry a účetní knihy a svou oblíbenou nefritovou sklenici plnou skotské.

„A kde jsi byla dneska večer? Prošla jsi těmi svými dveřmi na Mars? Nebo snad na měsíc?“ Ale jeho tón

byl jemný. Pan Locke na mě totiž byl doopravdy hodný. I v těch nejhorších chvílích byl vždycky hodný.

„Ne,“ připustila jsem. „Ale vsadím se, že takových Dveří je víc. Vsadím se, že je najdu a napíšu o nich a všechny se otevřou. A je mi jedno, jestli tomu nevěříte.“ Proč jsem jenom nemohla tu svou hloupou pusou nechat zavřenou? Proč jsem nezavrtěla hlavou a neomluvila se s náznakem slz v hlase a nevpřížila se do postele se vzpomínkou na modré Dveře jako tajným talismanem v kapse? Protože mi bylo sedm, byla jsem tvrdohlavá a nechápala jsem ještě cenu pravdivých příběhů.

„Když myslíš,“ utrousil pan Locke a já odkráčela do svého pokoje v domnění, že jsem se vyhnula tvrdšímu trestu.

Až když jsme se o týden později vrátili zpátky do Vermontu, došlo mi, jak jsem se mylila.

Lockův dům byl obrovský hrad z červeného kamene uhnízděný na břehu Champlainova jezera, naježený lesem komínů a věžiček s měděnými stříškami. Uvnitř byl obložený dřevem a připomínal labyrint zaplněný zvláštními, vzácnými a cennými předměty. Jeden sloupek v *Boston Herald* ho popsal jako „dílo fantastní architektury, které působí spíš jako z *Ivanhoe* než jako příbytek moderního člověka“. Šuškal se, že si dům nechal v 90. letech 18. století postavit šílený Skot, který v něm bydlel týden a potom nenávratně zmizel. Pan Locke sídlo koupil v dražbě v 80. letech 19. století a začal ho plnit divy z celého světa.

Mému otci a mně byly vyhrazeny dva pokoje ve třetím patře: úhledně uspořádaná kancelář s velkým stolem a jediným oknem patřila jemu, malá zatuchlá ko-

mora s dvěma úzkými postelemi byla vyhrazená pro mě a moji chůvu. Ta současná byla německá přistěhovalkyně jménem slečna Wilda, nosila těžké černé vlněné šaty a její výraz říkal, že z dvacátého století toho zatím moc neviděla, ale už teď ji náramně pobuřuje. Měla ráda chvalozpěvy a čerstvě poskládané prádlo a nesnášela povyk, nepořádek a drzost. To z nás přirozeně dělalo nepřátele.

Po našem návratu pan Locke s Wildou rychle promluvil na chodbě. Její oči se na mě zablýskly jako přešetěné knoflíky od kabátu.

„Pan Locke říkal, že jsi poslední dobou smyslově přetížená, skoro až hysterická, holubičko.“ Slečna Wilda mi často říkala *holubičko* – věřila v sílu sugesce.

„Ne, madam.“

„Ale, chuděrko. Spravíme to a za chvíli budeš jako řípa.“

Lékem na smyslové přetížení mělo být klidné, uspořádané prostředí bez rozptylujících vlivů, takže můj pokoj kompletně zbavili všeho barevného, zajímavého a milého. Zatáhli mi závěsy a knihovnu očistili od čehokoli dobrodružnějšího, než je ilustrovaná bible pro děti. Oblíbený zlatorůžový přehoz přes postel, který mi rok předtím poslal otec z Bengalúru, vyměnili za naškrobené bílé plátno. Samuel nesměl do domu.

Klíč slečny Wildy zachrastil a cvakl v zámku a já zůstala sama.

Nejdřív jsem si samu sebe představovala jako válečného zajatce vzdorujícího červenokabátníkům nebo rebelům a cvičila si výraz stoického odporu. Ale druhý den už mi ticho drtilo bubínky jako palce strčené do uší

a nohy se mi trásly touhou rozběhnout se a nezastavovat, běžet zpátky do toho cedry posetého pole a popelem modrých Dveří projít do nějakého jiného světa.

Třetí den se z mého pokoje stala cela, z celý klec, z klece rakev a já jsem objevila ten nejhlubší strach, který mi proploval srdcem jako úhoři podmořskými jeskyněmi: že zůstanu uvězněná, zamčená a sama.

V mém nitru se něco zlomilo. Strhala jsem závěsy ostrými nehty, utrhala jsem madla šuplíků, bušila jsem pěstičkami do zamčených dveří a potom seděla na podlaze a plakala celé potoky štkavých slz, dokud nepřišla slečna Wilda se lžící nějakého sirupu, který mě na nějakou dobu uvedl do bezvědomí. Svaly se mi proměnily v ospalé olejnaté řeky a hlava se mi volně pohupovala po hladině. Plížení stínů po koberci se stalo strašlivým dramatem, tak pohlcujícím, že mi v hlavě nezbylo místo pro nic jiného, dokud jsem neusnula.

Když jsem se probírala, na kraji mé postele seděl pan Locke a četl si noviny. „Dobré ráno, má milá. Jakkpak ti je?“

Spolkla jsem kyselé sliny. „Už je to lepší.“

„To jsem rád.“ Složil noviny s inženýrskou přesností. „Teď mě pozorně poslouchej, January. Jsi dívka s velikým potenciálem – obrovským, troufám si říct! –, ale musíš se naučit chovat. Odted už žádné fantaskní nesmysly, žádné utíkání ani dveře, které vedou někam, kam by neměly.“

Ten výraz, se kterým se přitom na mě díval, mi připomínal starobylé ilustrace Pánaboha: přísně otcovský, vyjadřující ten druh lásky, která měří a váží, než někoho shledá hodným. Oči měl jako kameny, které mě

tlačily do země. „Budeš se *chovat slušně* a budeš *hodná holčička*.“

Zoufale jsem chtěla být hodna jeho lásky. „Ano, pane,“ špitla jsem. A poslechla.

Můj otec se vrátil až v listopadu a vypadal stejně pomačkaně a ztrhaně jako jeho zavazadla. Jeho příjezd probíhal jako obvykle: povoz se po šterkové cestě dokodrcal až ke kamennému majestátu Lockova domu. Pan Locke vyšel ven, aby mu poblahopřál a poplácal ho po zádech, zatímco já jsem čekala v přední hale se slečnou Wildou, navlečená do svetru tak přeskrobeného, až jsem si připadala jako želva v příliš velkém krunýři.

Dveře se otevřely a objevila se otcova silueta, která v bledém listopadovém světle působila hodně tmavě a cizokrajně. Zastavil se na prahu, protože tohle byl okamžik, kdy mu obvykle do česek vrazilo pětadvacet kilo natěšené holčičky.

Jenomže teď jsem se nepohnula. Poprvé v životě jsem se mu nerozběhla naproti. Jeho silueta svěsila ramena.

Připadá vám to kruté, že ano? Rozmrzelé dítě, které trestá otce za jeho nepřítomnost. Ale ujišťuji vás, že moje záměry byly v tu chvíli úplně popletené. Něco na tom jeho stínu ve dveřích mi zamotalo hlavu vztekem. Možná to, jak voněl džunglí a parníky a dobrodružstvím, stinnými jeskyněmi a nevidanými divy, zatímco můj svět byl tak útrpně obyčejný. Anebo to, že jsem byla pod zámekem a on nebyl poblíž, aby mi otevřel dveře.

Udělal několik váhavých kroků a skrčil se přede mnou ve vstupní hale. Vypadal starší, než jak jsem si ho pamatovala, strniště na bradě se mu lesklo bledě stříbrně mís-

to černě, jako kdyby každý den, po který byl pryč, trval v jeho světě tři. Jenom ten smutek byl stejný jako vzdycky, jako závoj přes oči.

Položil mi ruku na rameno. Po zápěstí se mu vinula tetování jako černí hadi. „January, děje se něco?“

Ten známý zvuk mého jména z jeho rtů, jeho cizí-ale-ne-cizí přízvuk, mě skoro překonal. Chtěla jsem mu říct pravdu – *Narazila jsem na něco ohromného a fantastického, něco, co protrhlo díru ve tvaru světa. Něco jsem napsala a stalo se to* –, ale odnaučila jsem se to. Teď jsem byla hodná holčička.

„Všechno je v pořádku, pane,“ odpověděla jsem a viděla, jak chladná dospělost mého hlasu otce zasáhla jako facka.

Ten večer jsem se s ním ne bavila u večere a potom jsem se nevlížila k němu do pokoje, aby mi vyprávěl (a byl to úžasný vypravěč, abyste věděli; vzdycky říkal, že devětadevadesát procent jeho práce je následování příběhů a zjišťování, kam vedou).

Ale já už na tyhle fantaskní nesmysly nevěřila. Žádné dveře ani Dveře, žádné další sny o stříbrných mořích a bělostných městech. Žádné příběhy. Myslela jsem si, že tohle byla jenom jedna z lekcí dospívání, kterou v životě projde každý.

Řeknu vám ale jedno tajemství: pořád jsem měla tu stříbrnou minci s portrétem neznámé královny. Schovávala jsem si ji v malinké kapse všité ve spodničce, zahřátou na kůži u pasu, a když jsem ji vzala do ruky, ucítila jsem vůni moře.

Po deset let to byl můj nejcennější majetek. Než přišly moje sedmnáctiny a objevila jsem *Deset tisíc dveří*.

Dveře vázané v kůži

Nenašla bych je, nebýt toho ptáčka.

Mířila jsem dolů do kuchyně a chtěla ukrást trochu kávy paní Putramové, naší kuchařce, když jsem zaslechla štěbetavý tlukot a zastavila se v půlce druhého schodiště. Čekala jsem, dokud se to neopakovalo: rychle mávající křídla a duté tlučení. A ticho.

Následovala jsem ten zvuk do salonku ve druhém poschodí, zvaného Faraonův sál, kde byla uložena Lockova rozsáhlá egyptská sbírka: červenomodré skříňky, mramorové amfory s křídly místo uch, malé zlaté nilské kříže na kožených šňůrkách, vyřezávané kamenné sloupy vytrhané z chrámů. Celá místnost měla zlatožlutý nádech, dokonce i při setmělém letním večeru.

Zvuk přicházel z jižního rohu sálu, kde pořád stála moje modrá truhlice. Celá se na podstavci otrásala.

Poté co jsem našla svůj kapesní deníček, nemohla jsem si pomoci, abych sem tam nezabloudila k téhle truhlici a nepodívala se do jejích zaprášených útrob. Kolem Vánoc se tam objevila loutka vystřížená z papíru s dřevěnými špejlemi připojenými ke každé končetině. Další léto pak malá hrací skříňka, která hrála rusky znějící waltz, a potom hnědá panenka s pestrobarevnými korálky a potom ilustrované francouzské vydání *Knihy džunglí*.

Nikdy jsem se ho přímo nezeptala, ale usuzovala jsem, že to všechno byly dárky od pana Locka. Objevovaly se vždycky ve chvíli, kdy jsem něco takového nejvíc potřebovala, když můj otec zapomněl na další narozeniny nebo nepřišel na další svátky. Skoro jako bych cítila, jak mě na rameni mlčky utěšuje jeho neohrabaná ruka.

Zdálo se ale nanejvýš nepravděpodobné, že by uvnitř té truhlice záměrně ukryl živého ptáka. Zvedla jsem víko, aniž bych tomu tak docela věřila, a vybuchlo na mě něco zlatošedého, jako kdyby to vylétlo z kanónu, a odráželo se to od stěn sálu. Byl to droboučkový, pocuchaný ptáček s pomerančově zbarvenou hlavou a protáhlýma nohama. (Později jsem se pokoušela zjistit, co to bylo za druh, ale nebyl podobný žádnému ptáku z atlasu pana Audubona.)

Otáčela jsem se k odchodu a nechávala víko truhlice spadnout – když mi došlo, že uvnitř je ještě něco.

Knížka. Malá, v kůži vázaná knížka s ošoupanými rohy a vytlačenými rýhami v místech, kde byl zčásti sedřený zlatený titul: *DESET TIS VEŘÍ*. Prohrábla jsem stránky palcem.

Ti z vás, kdo jsou s knihami obeznámeni lépe než jen letmo – vy, kdo trávíte volná odpoledne v zatuchlých knihkupectvích, kdo potají něžně hladíte hřbety známých titulů –, vy chápete, že prohrábnutí stránek je zásadním krokem v procesu seznamování se s novou knížkou. Nejde přitom o slova – jde o čtení její vůně, která se ze stránek line v oblaku prachu a dřevěné drti. Může vonět drahotou a poctivou vazbou, anebo po tom nejtenčím papíru a rozmazaném dvojbarevném tisku, anebo po domácnosti starého kuřáka, v níž ležela padesát let nepřečtená. Knihy mohou vonět po laciném vzrušení nebo horlivé vzdělanosti, po tíze učení nebo nevysvětlených záhadách.

Tahle voněla úplně jinak než jakákoli kniha, kterou jsem kdy měla v ruce. Po skořici a uhelném dýmu, katakombách a jílu. Po vlhkých večerech u moře a upoecných poledních pod palmovým listím. Voněla, jako by zůstala v poště déle než jakýkoli balíček, celé roky obíhala svět a sbírala vrstvy vůní jako vandrák s příliš mnoha vrstvami oblečení.

Voněla, jako by každou její stránku pokropilo dobrodružství samo, sklizené v divočině a zpracované na nejjemnější víno.

Ale teď sama sebe předbímám. Příběhy se mají vyprávět popořadě, mít začátky, prostředky a konce. Nejsem žádný učenec, ale tohle vím.

Léta po modrých Dveřích jsem strávila tím, co musí dělat většina svěhlavých a troufalých holčiček: stávala jsem se méně a méně takovou.

Na podzim roku 1903 mi bylo devět a svět měl na jazyku chuť slova *moderní*. Dvojice bratrů v Karolínách

naděšeně experimentovala s létajícími stroji, náš nový prezident nám právě doporučil mluvit tiše, ale mít v rukou velké klacky, což očividně znamenalo, že bychom měli vpadnout do Panamy, a po krátkou dobu byly v oblibě jasně zrzavé vlasy, než si ženy začaly stěžovat na závratě a vypadávání vlasů a ukázalo se, že Vlasový elixír slečny Valentiny nebyl nic jiného než červený jed na krysy. Můj otec byl někde v severní Evropě (přišel mi pohled se zasněženými horami a dvěma dětmi oblečenými jako Jeníček a Mařenka, na kterém zezadu stálo *Všechno nejlepší k opožďeným narozeninám*) a pan Locke mi konečně důvěřoval natolik, aby mě vzal na další výlet.

Mé chování bylo od toho incidentu v Kentucky bezvadné: neotravovala jsem pana Stirlinga a nesahala na Lockovy sbírky. Poslouchala jsem pokyny slečny Wildy, i ty naprosto pitomé ohledně skládání límečků po žehlení. Nehrála jsem si v zahradě se „zavšivenými spratky sotva vylezlými z lodí“, jen jsem Samuela s vozem sledovala z okna otcovy pracovny ve třetím patře. Samuel mi pořád podstrkoval svoje dobrodružné časopisy, kdykoli je dokázal propašovat kolem paní Purtramové. Jeho oblíbené stránky měly ohnuté rohy a já mu sešity vracela s těmi nejlepšími a nejkrvelačnějšími místy zakroužkovanými, pevně srolované v prázdných lahvích od mléka.

Vždycky vzhlédl, než odjel, vždycky se díval dost dlouho, abych věděla, že mě viděl, a zvedl ruku. Někdy, když se Wilda nedívala a já sebrala odvahu, jsem na oplátku přitiskla prsty na sklo.

Většinu času jsem trávila časováním latinských sloves a sčítáním pod dozorem slzících očí své učitelky. Týden co týden jsem poslouchala přednášky pana Locka

a zdvořile jsem přikyvovala u výkladu o akcích, regulačních úřadech, které ničemu nerozumí, jeho mládí a studiu v Anglii a nejlepších třech typech skotské. Trénovala jsem vystupování s vrchní hospodyní a učila se, jak se zdvořile usmívat na každého hosta nebo klienta, který přijde. „Ty jsi ale malé *zlatíčko*,“ rozplývali se. „A jak pěkně mluvíš!“ Poplácávali mě po vlasech, jako bych byla dobře vycvičený pejsek.

Někdy jsem bývala tak osamělá, až mi připadalo, že bych se mohla seschnout na prach a odletět při příštím závanu větru.

Někdy jsem se cítila jako položka v Lockově sbírce s označením *January Scallerová, 145 cm, bronz; účel neznamý*.

A tak když mě pozval s sebou do Londýna – pod podmínkou, že budu ochotná poslouchat každé jeho slovo, jako by to bylo Boží přikázání –, řekla jsem ano tak nadšeně, až dokonce i pan Stirling nadskočil.

Polovina mých příběhů a šestákových románů se odehrávala v Londýně, takže jsem si svým očekáváním byla jistá: temné uličky plné mlhy, pouličních spratků a zločinců v buřinkách, zčernalé budovy tyčící se nádherně temným způsobem nad hlavou, tiché řady šedých domků. *Oliver Twist* smíchaný s Jackem Rozparovačem a možná špetka Sary Crewe.

Možná tak některé části Londýna opravdu vypadaly, ale město, které jsem spatřila v roce 1903, bylo takřka pravým opakem: hlučné, zářivé a rušné. Jakmile jsme ve stanici Easton vystoupili z vlaku, málem nás ušlapala skupinka školáků v námořnicky modrých uniformách, uklonil se nám kolemjdoucí muž ve smaragdovém tur-

banu, opodál se dohadovala rodina s tmavou kůží a vlastním jazykem a zlatočervený plakát na stěně nádraží hlásal: *Opravdová lidská zoo dr. Goodfellowa: Pygmejové, zuluští válečníci, indiánští náčelníci a otrokyně z Východu!*

„Už teď jsme v proklaté lidské zoo,“ zabručel Locke a poslal pana Stirlinga najít taxi, které by nás vzalo rovnou do Královské kaučukové společnosti. Nosiči nacpali Lockova zavazadla do auta a já se Stirlingem jsme je vytáhli po bílých mramorových schodech sídla společnosti.

Pan Locke s panem Stirlingem zmizeli v temných chodbách s několika důležitě vypadajícími muži v černých oblecích a já dostala pokyn sedět na židli s úzkým opěradlem v hale a nikoho neotravovat, nedělat žádné zvuky a na nic nesahat. Prohlížela jsem si nástěnnou malbu na protější zdi, která vyobrazovala klečícího Afričana, jak podává Britanii košík výhonků indického kaučukovníku. Měl takový otrocký, zasněný výraz.

Přemýšlela jsem, jestli se Afričané v Londýně počítají mezi barevné a potom jestli se mezi ně počítám já, a pocítila jsem záchvěv touhy. Chtěla jsem být součástí nějaké širší skupiny, nebýt neustále okukovaná, znát přesně svoje místo. Protože být „naprosto jedinečný exemplář“ patrně znamenalo být osamělá.

Jedna ze sekretářek mě sledovala s dychtivě přimhouřenýma očima. Znáte ten typ: podsaditá bílá dáma s úzkými rty, která očividně po celý svůj život touží někoho praštit pravítkem přes prsty. Nehodlala jsem jí dát příležitost. Předstírala jsem, že jsem zaslechla, jak mě volá pan Locke, vyskočila ze židle a rozběhla se chodbou za nimi.

Dveře byly přivřené. Linulo se z nich olejnaté světlo lamp a mužské hlasy se měkce a hladově odrážely od

dubového obložení. Připlížila jsem se tak blízko, abych viděla dovnitř: osm nebo devět kníratých pánů tam stálo kolem dlouhého stolu celého zaskládaného Lockovými zavazadly. Černé kufry byly pozotvírané a všude kolem roztahané zmuchlané noviny a sláma. Sám Locke stál v čele stolu a držel v ruce něco, na co jsem neviděla.

„Opravdu hodnotný nález, pánové, až ze Siamu, a obsahuje prý něco jako prášek ze šupin – velice mocný...“

Ostatní poslouchali s nemístně dychtivými výrazy ve tvářích a páteře se jim ohýbaly směrem k Lockovi, jako by je přitahoval magnet. Bylo na nich něco zvláštního – nějaká společná podivnost, jako kdyby to snad ani nebyli lidé, ale jiná stvoření navlečená do obleků s černými knoflíky.

Uvědomila jsem si, že jednoho z nich poznávám. Viděla jsem ho na večírku Archeologické společnosti loni v červenci, jak se plíží kolem stěn salonku a těká po něm svými nažloutlými očima. Byl to nervózní muž připomínající fretku s vlasy ještě zrzavějšími, než by dokázal vlasový elixír slečny Valentiny. Nahýbal se k Lockovi stejně jako všichni ostatní – ale pak roztáhl nosní dírky jako pes, kterému se nelíbí, jaký zachytil pach.

Vím, že člověk nemůže *cítit* neposlušné holčičky špehující za dveřmi, opravdu to vím. A jak velká potíž by to vůbec byla, když jsem se jen dívala? Jenomže na tom setkání bylo něco tajnůstkářského, něco nedovoleného a ten člověk zvedal hlavu, jako by se snažil zachytit neznámý pach a vystopovat ho...

Odskočila jsem ode dveří a odporoučela se zpátky na svoji židli v hale. Následující hodinu jsem strávila s očima

přilepenýma na dlaždičkách a kotníky cudně zkříženými a nevšímala jsem si vzdychavých a bručivých zvuků sekretářky.

V devíti letech toho člověk moc neví, ale není hloupý. Už dřív jsem tušila, že ne všechny artefakty a poklady od mého otce skončí vystavené v Lockově domě. Některé zjevně čekala cesta přes Atlantik a dražba v nějaké dusné zasedací síni. Představovala jsem si nešťastnou hliněnou tabulku nebo rukopis ukradený ze svého domova a kroužící po světě, ztracený a osamělý, než skončí označený a vystavený pro lidi, kteří ani netuší, co se na něm píše. Pak jsem si připomněla, že tohle se v podstatě tak jako tak děje i v samotném Lockově domě, a neříkal snad pan Locke, že je projevem „zločinné zbabělosti“ nechávat příležitosti nevyužité?

Usoudila jsem, že další vlastností hodné holčičky nejspíš bude o některých věcech vůbec nemluvit.

Neřekla jsem Lockovi a Stirlingovi nic, ani když se zase objevili, ani po cestě do hotelu, ani když Locke zničehonic prohlásil, že má chuť na trochu nakupování, a přeměroval taxi do Knightsbridge.

Vešli jsme do obchodního domu velikého zhruba jako svrchovaný národ, celého z mramoru a skla. U každého pultu stáli jako vojáci na strážii prodavači a prodavačky s bělostnými zuby.

Jedna z nich k nám přicupitala po naleštěné podlaze a zatrylovala: „Vítejte, pane! Jak vám mohu být k službám? Ale, to je mi rozkošná holčička!“ Úsměv měla oslepující, ale očima zkoumala moji kůži, vlasy a oči. Kdybych byla kabát, obrátila by mě naruby a hledala značku výrobce. „Kdepak jste ji našel?“

Pan Locke mě chytil za ruku a strčil si ji ochranně pod paži. „To je moje... dcera. Adoptovaná, samozřejmě. Mezi námi dvěma, díváte se na posledního žijícího člena havajské královské rodiny.“ A díky sebevědomému burácení Lockova hlasu, anebo možná proto, že nikdy žádného opravdového Havajce neviděla, mu ta žena uvěřila. Všimla jsem si, jak jí z obličeje mizí podezřívavost a střídá ji okouzlený obdiv.

„Ach, taková vzácnost! Máme tu několik parádních turbanů z Láhauru – takových exotických, skvěle by jí padly k těm vlasům – anebo by se možná chtěla podívat na naše slunečníky? Na ochranu před letním sluncem?“

Pan Locke si mě přeměřil pohledem. „Knižku, řekl bych. Jakoukoli, která se jí bude líbit. Je to moc hodné děvče.“ Pak se na mě usmál, i když to bylo znát jenom z lehkého zahnutí jeho knírku.

Rozzářila jsem se. Zvažoval mě a shledal mě hodnou.

Na začátku léta 1906 mi bylo skoro dvanáct. Zaoceánský parník *Lusitania* právě zahájil plavbu jako největší loď světa (pan Locke sliboval, že brzy pořídí lístky), noviny byly pořád plné zrnitých obrázků trosek v San Franciscu po tom hrozivém zemětřesení a já jsem si z kapesného předplatila dobrodružný časopis, abych si každý týden mohla číst nový román Jacka Londona. Pan Locke byl na cestách beze mě a můj otec byl tentokrát doma.

Měl odjet den předtím a přidat se k expedici pana Fawcetta v Brazílii, ale došlo k nějakému zdržení s dokumenty, které musel orazítkovat ten správný úřad, a křehkým náradím vyžadujícím opatrnou přepravu – to mě nezajímalo. Zajímalo mě jen, že je doma.

Snídali jsme společně v kuchyni u velkého zjizveného stolu posetého mastnými skvrnami a spáleninami. Otec si přinesl jeden ze svých polních zápisníků, pročítal si ho a svoje vajíčka a topinky jedl s drobnou vráskou ve tvaru V mezi obočími. Nevadilo mi to – měla jsem čerstvé pokračování *Bílého Těsáka*. Ponořili jsme se do svých oddělených světů, spolu, ale každý zvlášť, a bylo to tak pokojné a příjemné, až jsem se přistihla, jak se tvářím, jako by to tak bylo každé ráno. Jako bychom byli normální malá rodina, Lockův dům náš domov a tenhle stůl náš jídelní stůl.

Až na to, že kdybychom byli normální rodina, asi by s námi u stolu seděla i matka. Možná by si taky četla. Možná by se na mě podívala nad hřbetem knihy a přihouřila by na mě oči, jen tak lehce, a smetla otci z neupravených vousů drobečky chleba.

Je hloupost myslet na něco takového. Člověk z toho má leda tak dutý, bolavý pocit mezi žebry, jako stesk po domově, i když je doma, a nemůže si pak číst svůj časopis, protože slova v něm jsou pokroucená a navlhlá.

Otec sebral ze stolu svůj talíř a kávový šálek a se zápisníkem pod paží vstal. Za brýlemi s tenkými zlatými obroučkami, které nosil na čtení, měl oči zahleděné do dálky. Obrátil se k odchodu.

„Počkej.“ To slovo jsem vyhrkla a on na mě zamrkal jako poplašená sova. „Říkala jsem si, jestli... bych ti nemohla pomoci? S prací?“

Sledovala jsem, jak se chystá říct ne, jak začíná lítostivě kroutit hlavou, ale pak se na mě podíval. Ať v mé tváři spatřil cokoli – ten vlhký lesk zadržovaných slz, tu dutou bolest –, zalapal z toho po dechu.

„Samozřejmě, January.“ Jeho přízvuk se po mém jmé-
ně svezl jako loď po vlnách. Užívala jsem si ten zvuk.

Den jsme strávili dole v nekonečných sklepeních Loc-
kova domu, kde byly v bednách vystlaných slámou ulo-
žené všechny nepřebrané, neoznačené a rozbité věci.
Otec seděl se štosem sešitů, mumlal si a zapisoval a občas
mě poslal napsat malou cedulku na svém blyštivě černém
psacím stroji. Předstírala jsem, že jsem Ali Baba v lou-
pežnické jeskyni, rytíř plížící se dračím pokladem nebo
prostě dítě, které má otce.

„Aha, ta lampa, ano. Polož ji tam k tomu koberci
a náhrdelníku, prosím. Každopádně ji neotírej – i když –
proč vlastně ne?“ Nebyla jsem si jistá, jestli mluví na mě,
dokud mi nepokynul, abych přišla blíž. „Přines to sem.“

Podala jsem mu bronzovou lampu, kterou jsem vy-
hrabala z bedny označené TURKESTÁN. Ani moc jako
lampa nevypadala, připomínala spíš drobného, pokrou-
ceného ptáčka s dlouhou hubicí místo zobáku a podiv-
nými vyřezanými symboly na křídlech. Otec přejel po
jednom z těch symbolů prstem, lehounce, a z hubice se
začala linout lesklá bílá pára. Zvedala se, stáčela a krou-
tila jako bledý had a vytvářela ve vzduchu tvary skoro
jako slova.

Otec rukou páru rozehnal a já zamrkala. „Jak – musí
tam uvnitř být něco jako knot a křesadlo. Jak to fun-
guje?“

Vrátil lampu zpátky do bedny a polovičatě se usmál.
Pokrčil na mě rameny a jeho úsměv se roztáhl do šířky.
Za brýlemi se mu zablesklo něco jako pobavení.

A možná protože se usmíval tak strašně vzácně, anebo
protože to byl tak dokonalý den, řekla jsem něco hlou-

pého: „Můžu jet s tebou?“ Nahnul hlavu a úsměv mu zmizel ze rtů. „Až vyrazíš do Brazílie. Nebo na tu další cestu. Vezmeš mě s sebou?“

Byla to jedna z těch věcí, co chcete tak, až to pálí, a tak si to schováváte hluboko ve svém nitru jako zasypaný uhlík. Ale – ach, utéct tak z hotelových hal a obchodních domů a upravených cestovních pláštů – ponořit se jako ryba do pulsujícího proudu světa, plout po boku svého otce...

„Ne.“ Chladné, tvrdé. Konečné.

„Jsem dobrá cestovatelka, zeptej se pana Locka! Neruším, nesahám na nic, na co nemám, s nikým nemluví ani se netoulám...“

Otec znovu sraštil čelo do toho rozpačitého V. „Tak proč bys vůbec chtěla cestovat?“ Zakroutil hlavou. „Říkám *ne*, January. Je to moc nebezpečné.“

Rozpaky a vztek mi polily celý krk horkem. Nic jsem neříkala, protože jinak bych se rozbrečela a všechno by bylo ještě horší.

„Poslouchej. Sháním vzácné a jedinečné věci, víš? Pro pana Locka a jeho přátele ze Společnosti.“ Nepřikývla jsem. „No, a oni nejsou, aspoň to tak vypadá, jediná, kdo se o ně zajímá. Jsou další lidi – nevím, kdo to je...“ Slyšela jsem, jak polkl. „Tady je to pro tebe bezpečnější. Tohle je vhodné místo, kde by měla vyrůstat mladá dívka.“ Ta poslední věta zněla tak naučeně a prázdně, že jsem v ní okamžitě poznala přímou citaci pana Locka.

Přikývla jsem s očima upřenými na podlahu poházenou slámou. „Ano, pane.“

„Ale – jednou tě s sebou vezmu, to ti slibuju.“